

Digitale pirater

"Scenen" er en undergrundsverden, som skaffer kopier af film, før de kommer på gaden. Filmbranchens topfolk taler om organiseret kriminalitet og den største trussel mod filmindustrien. Selv opfatter bagmændene sig som konkurrencemennesker med moral. Vi giver et indblik i et miljø, de færreste kender eksistensen af.

Af Jacob Ludvigsen

<Rasmus>

Jeg fik at vide, du ville snakke med nogle om Scenen?

<Ekko>

Ja, er du en del af den?

<Rasmus>

Hvad er vinklen, så at sige?

<Ekko>

Jeg vil gerne lave en reportage om miljøet. Neutralt. Lade læserne dømme selv.

<Rasmus>

Ok, så længe nickname og IP-adresse ikke kommer nogen steder.

Første gang jeg hørte om Scenen, var halvandet år før denne chat på nettet. For mig var internetpirateri lig med hjemmesider som The Pirate Bay, hvor alle og enhver kan hente timevis af underholdning til deres computer. Hvor kopierne stammer fra, havde jeg aldrig spekuleret over.

Det havde min ven. Faktisk havde han for år tilbage været i udkanten af et miljø, hvor pirateriet er sat i system. Det er et mikrokosmos af særlige hierarkier og omgangsformer med kapacitet til at få fingrene i film, musik, spil og programmer i perfekt kvalitet. Et miljø, som kun få har kendskab til – og endnu færre adgang til.

I november 2009 gør en opsigtsvækkende nyhed min vens historie aktuel. Antipiratgruppen annoncerer, at de opgiver at dømme privatpersoner, der henter ulovlige filer. I stedet vil de gå mere målrettet efter de store spillere. Kort efter peger både Zentropa-bossen Peter Aalbæk Jensen og direktøren for Det Danske Filminstitut, Henrik Bo Nielsen, på ulovlige downloads som en af de største trusler mod filmbranchen.

Men hvor kommer piratkopierne fra? Og hvem er bagmændene, som antipiraterne er oppe imod?

Kl. 13 foran det blå skur

Det er ikke nemt at få en gruppe mennesker i snak, der gemmer sig bag tårnhøje, virtuelle mure. Min ven

I internettets piratmiljø giver det prestige, hvis man kan lave grafisk flotte og opfindsomme infosheets, der fortæller om filmkopierens længde, format etc.

foreslår, at jeg henvender mig i en chatkanal, hvor nogle af de såkaldte scenere huserede for år tilbage. Men enten ved chatterne ikke noget, eller også kryber de udenom.

"Scenen? Den film kender jeg ikke," skriver én, måske ironisk.

Men til sidst er der bid. Lars er ikke længere aktiv på Scenen, men han kender dens historie indgående. Han spørger, hvem jeg er, og afslører i en bisætning, at han ved, jeg bor på Nørrebro. Senere finder jeg ud af, at han øjeblikkeligt tjekkede min IP-adresse.

Lars er svær at overtale, men indvilliger til sidst i at mødes. Han vil ikke give mig sit telefonnummer og sender kun modstræbende en mailadresse, han har oprettet til lejligheden. Vi aftaler at mødes "klokken 13 foran det blå skur" ved hans universitet, hvor han specialiserer sig i IT-sikkerhed.

En tynd skikkelse kommer mig i møde. Kun det lange hår sat op i en hestehale adskiller computernørden fra en handelshøjskole-studerende.

Lars er forsigtig. Selv om vi aftaler, at følsomme informationer ikke kommer videre, er der detaljer, han ikke vil sige med diktafonen tændt. Han ved nemlig, at jeg vil lægge den bandede samtale ind på min computer, og så kan det vise sig at være ligegyldigt, om jeg nægter at give det videre frivilligt!

FBI går i aktion

Lars har altid været optaget af computere. I 7. klasse er der nogle af de større elever, der inviterer ham med på en computerweekend. Lars elsker det og møder nogle folk fra en stor gruppe på Scenen. Han er med på sidelinjen, når de bryder sikkerhedskoderne på computerspil og -programmer og leger med hacking.

"Det, Lisbeth Salander gør i Stieg Larsson-bøgerne, er faktisk ikke så urealistisk," smiler han.

Scenen har sine rødder netop i hackermiljøet fra dengang, computeren og internettet blev født. Under storhedstiden i 90'erne blev den delt op i flere under-scener. På Demo-scenen forsøgte hardcore-nørder at overgå hinandens små, men virtuose grafiksekvenser, programmeret med det binære digitale alfabet: 0 og 1.

På Warez-scenen (warez er lingo for software) delte grupperne spil, computerprogrammer, musik og film. På Hacking-scenen eksperimenterede man med at bryde ind på virksomheder og privatpersoners hjemmesider og computere. Sjældent for at stjæle eller overvåge, men bare for at se, om man kunne.

» *Min motivation er den samme som for alle andre: anerkendelse og respekt* «

De næste år bruger Lars det meste af sin tid på computere, og han får forbindelse til alle tre scener. "Jeg var med for at få stillet min nysgerrighed. Det handlede om at se, hvor dygtig man kunne blive teknisk," fortæller Lars, der får kammerater gennem Scenen. Nogle kender han kun gennem de lukkede chatfora, andre også i den virkelige verden.

"Der var et godt socialt sammenhold, hvor man ikke tænkte på, at det var farligt," siger han.

I april 2004 sker der noget, som med ét forandrer Lars' holdning. Med en storstilet aktion beslaglægger FBI, det amerikanske forbundspoliti, 200 computere og anholder 100 mennesker, der har været involveret i piratkopiering. Operation Fastlink er kulminationen på en omfattende international undercoveraktion i cyberspace. Razziaerne ruller i lande som USA, Tyskland, Singapore og Israel. En af de beslaglagte servere i USA indeholder mere end 65.000 kopier.

I Danmark bliver to personer anholdt. De er begge it-medarbejdere, og en af dem, en 29-årig ansat på Handelshøjskolen i København, har brugt skolens gigantiske server som udgangspunkt for ulovlig fildeling. Den ene af danskerne er medlem af samme gruppe som Lars, der beslutter sig for at melde sig ud af miljøet. Det er blevet for risikabelt.

Anerkendelse og respekt

Der er en anden, som kontakter mig på chatten. Han hedder Rasmus og er endnu mere forsigtig end Lars. Han vil kun chatte og er ikke logget på med sin egen IP-adresse. Han kan med andre ord ikke spores.

Rasmus er aktiv på Warez-scenen. Han vurderer, at der er 3-400 danske medlemmer på Scenen og omkring ti dansk-baserede grupper, der beskæftiger sig med film. De største grupper styres fra lande som USA og Holland, men Scenen er uden grænser. Medlemmerne kommer fra hele kloden.

Rasmus er 25 år, universitetsstuderende og har været på Scenen i fire år. Han er med i tre grupper, hvoraf én er blandt verdens største på filmscenen. En anden er dansk og udgiver kun skandinaviske film. Når Rasmus fortæller om Scenen, trænger to metaforer sig på. Den ene er sports-metaforen. Som sport handler Scenen om at være hurtigst og om at være bedst. Forskellige grupper konkurrerer om at komme først med det produkt, de specialiserer sig indenfor. Det kan være film generelt, men også mere

» *De af jer, der stadig er involveret i Scenen – luk ned! Ingen af jer er sikre derude* «

specifikt skandinaviske titler eller film med danske undertekster, som gruppen ofte selv producerer. Når én gruppe har released en film, er den uinteressant for de andre.

"Og når en film udkommer i butikkerne, er den død for os. Så gider vi ikke bruge tid på det," fortæller Rasmus.

Som i sport konkurrerer man ikke for pengenes skyld. Det handler først og fremmest om at vinde. Og Scenen er det sted, hvor man stiller sine evner til skue og modtager publikums anerkendende nik. Jo større film i perfekt kvalitet man kan få fat i, jo længere op i hierarkiet kravler man.

"Jeg laver noget, som jeg er en af de bedste til, og jeg får mulighed for at snakke med de folk, der er på

et højere niveau. Min motivation er den samme som for andre mennesker: anerkendelse og respekt," forklarer han.

Lækager i Oscar-komitéeen

Den anden metafor er organiseret bandekriminalitet. På Scenen er produktet ikke direkte skadeligt, og ingen er i fysisk fare. Men strukturen og værdierne minder om hinanden. Hvor skattefri kontanter er det umiddelbare mål for bandemedlemmer, er gratis adgang til alverdens film, spil og computerprogrammer det for scenemedlemmer. Og

» *En anden type supplier er journalister, anmeldere eller festivalansatte, der lækker en screener-dvd* «

på samme måde som i banderne er det ikke indholdet – varerne – der virkelig drager.

Som en bande har en Scene-gruppe en leder og er afhængig af en leverandør. Lederen er typisk ham, der har stiftet gruppen og trækker i trådene gennem nettets komplekse masker. Leverandørerne hedder *suppliers*. En supplier kan være en person, der arbejder på den fabrik, hvor dvd'en pakkes. Det kan også være en assistent i en butik, der får tilsendt filmen, før den sættes til salg. På den måde lå Blu-ray-udgaven af *District 9* på Scenen næsten halvanden måned før, den kom i de amerikanske butikker.

En anden type supplier er journalister, anmeldere eller festivalansatte, der lækker en screener-dvd. Specielt op til Oscar-uddelingen og Cannes-festivalen lækkes mange af de nominerede film til Scenen.

Den første ulovlige screener af *Slumdog Millionaire* fandt vej fra et akademimedlem til Scenen juleaften 2008. Filmen udkom først på dvd i slutningen af marts 2009. I sjældne tilfælde bliver en titel lækket af folk, der arbejder på filmen i postproduktionsfasen. En arbejdskopi af komedien *(500) Days of Summer* optrådte på Scenen, før den fik biografpremiere i USA. Det samme er sket i Danmark enkelte gange, skriver Rasmus over chatten.

"Men de film kan jeg ikke komme ind på her, for de kommer fra forholdsvis små selskaber, der hurtigt vil kunne finde frem til suppleren."

Jobbet på spil

Supplieren sætter sit job på spil og bliver sommetider betalt for sin ydelse. Rasmus kalder det "kompensation for at løbe en risiko". Beløbene kan dog i visse tilfælde være betragtelige.

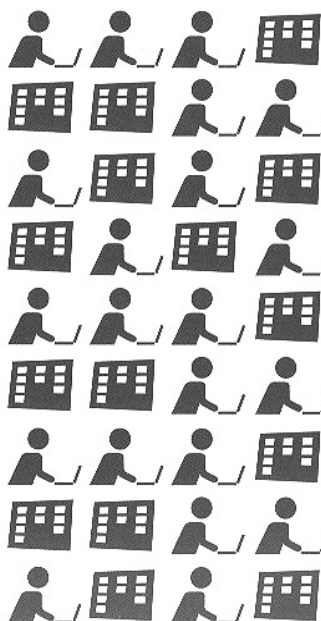
"Vi har eksempler på folk i Canada, som har tjent flere hundrede tusinde kroner på at lække en film," siger Maria Fredenslund fra Antipiratgruppen, den danske sammenlutning af musik- og filmbranchens organisationer, som bekæmper de digitale pirater.

Folk som Maria Fredenslund er Scenens direkte modstander. Den danske antipiratgruppe arbejder tæt sammen med Motion Picture Association of America (MPAA), musikbrancheorganisationen IFPI og sine nordiske søsterorganisationer. Det meste af overvågningen udøves centralt fra MPAA og IFPI i Bruxelles, London og USA.

"Vi har lukket flere mindre ftp-servere siden Operation Fastlink. Det bliver som regel fulgt op med erstatningskrav," siger Maria Fredenslund, der dog ikke vil komme nærmere ind på antipiraternes metoder.

Ftp-serverne bliver kaldt "sites". Det er her, Scenens fildeling foregår. Når en mellemmand modtager filmen fra suppleren, sender han den videre til gruppens *ripper*. Ripperen lægger filmen ind på computeren i et tilfredsstillende format og frigiver den derefter så hurtigt som muligt på gruppens sites. Et site styres ofte

Fra original til kopi – en films vej gennem Scenen

Supplier

En ansat i en dvd-forhandler eller på en dvd-fabrik, et jury medlem eller en anmelder lækker filmen.

Release Group

En "ripper" og/eller en "encoder" fra gruppen omdanner filmen til et passende format.

Site

Ripperen lægger filmen ud på det eller de sites, store ftp-servere, gruppen anvender

Couriers

Uafhængigt af grupperne spreder "couriers" filmene til sites rundt på hele Scenen.

Offentlige piratsider

Lavt rangerende scene-medlemmer spreder filmene til offentlige torrent-sider som The Pirate Bay eller Mininova.

af it-administratorer, der arbejder i virksomheder, på skoler eller andre steder, hvor man har en stor internet-forbindelse. Det var et sådant site, der blev lukket på Handelshøjskolen under Operation Fastlink.

Tyve skridt bagefter

I foråret 2009 optrevlede den svenske antipiratgruppe en af de ældste og mest prestigefyldte grupper på Scenen, Svenne/Redcross. Ingen blev anholdt, men antipiraterne slog en handel af med gruppen, der bidrog med informationer, som lukkede et af verdens tre største sites. Samtidig bekendtgjorde de til alles store overraskelse:

"Vi siger undskyld til alle svenske og udenlandske filmproducenter for den skade, vi har påført. De af jer, der stadig er involveret i Scenen – luk ned! Ingen af jer er sikre derude."

Men realiteten er, at scenemedlemmerne skjuler sig utrolig godt bag et væld af IP-adresser, krypterede chat-fora og andre sikkerhedsforanstaltninger. "Der vil altid være folk, der er tyve skridt foran os. Det kan vi ikke gøre noget ved," erkender Maria Fredenslund fra Antipiratgruppen, som da heller ikke giver Rasmus grå hår. Antipiraterne har ikke hidtil lagt deres energi i jagten på bagmændene, men på at overbevise den almindelige dansker om det forkerte i ulovlig fildeling. "De har aldrig truet Scenen. Jeg har langt større frygt for FBI," siger Rasmus.

Væmmelige teenagere

Imens antipiraterne forsøger at finde fodfæste, lækkes en anseelig mængde ulovlige filer dagligt fra Scenen til de store torrent-sider som The Pirate Bay og Mininova. Og Scenens titler dukker op på gaderne i New York, Sydney, Bangkok, ja, over hele verden, hvor de sælges ekstremt billigt.

Rasmus ved, at han og hans ligesindede anklages for at ødelægge filmindustrien, og han medgiver, at dvd-salget skrumper som en direkte konsekvens af de ulovlige kopier.

"Men samlet set er skaden stærkt overvurderet. Det er nemt at skyde skylden på piraterne, hvis en film ikke formår at få folk i biografen. Pirateriet er blevet en syndebug for filmindustriens egne fejl."

Rasmus understreger, at lækagerne fra Scenen truer dens kodeks og eksistens. Og bliver man taget i at lække fra Scenen, ryger man ud øjeblikkeligt.

"Det udgør en kæmpe sikkerhedsrisiko for os. Det er typisk folk helt nede i hierarkiet, der smider det videre til de der torrent-sites. Det er ikke noget, vi sætter pris på."

"De ting, der udgives på Scenen, er til folk på Scenen. Og den højeste moral, jeg har mødt, er faktisk ofte hos folk i det miljø. De fleste køber nemlig en masse ting lovligt. Den almindelige teenager sidder og føler, at det er hans ret at hente film ulovligt. Det væmmes vi ved."

» Pirateriet er blevet en syndebug for filmindustriens egne fejl «

Jeg kender ikke Rasmus' identitet. Han har opbygget et troværdigt billede af sig selv, men er lige så anonym for mig som for dem, der ville fryde sig over at fælde ham. Efter den syvende samtale over nettet trænger ét spørgsmål sig på. Hvorfor har han valgt at åbne døren på klem til Scenen?

"Så folk forstår, hvor deres downloads kommer fra. I medierne er ulovlig fildeling normalt ensbetydende med unge teenagere, der henter musik fra torrent-sites," siger han og tilføjer, før han forsvinder tilbage til sit vederlagsfrie hverv på piraternes bazar:

"Normalt snakker man ikke om Scenen med folk uden for Scenen. Men jeg har kun givet dig information, som på ingen måde bringer mine grupper i usikkerhed" ■

Sofie Gråbøl giver en butikseksponent, der downloader i stor stil, tørt på, når hun lige snupper et par kopier til vennerne i Antipiratgruppens moralske kampagne.

TOP 10: ULOVLIGE DOWNLOADS 2009

Film	Downloads	(mio. DKK) Biografindtægt
1 Star Trek	10.600.000	2.002
2 Transformers 2: De faldnes hævn	10.600.000	4.336
3 RocknRolla	9.430.000	134
4 Tømmermænd i Vegas	9.180.000	2.385
5 Twilight	8.720.000	1.998
6 District 9	8.280.000	1.062
7 Harry Potter og halvblodsprinsen	7.930.000	4.823
8 State of Play	7.440.000	456
9 X-Men Origins: Wolverine	7.200.000	1.936
10 Knowing	6.930.000	951

Kilde: torrentfreak.com

» Vi har eksempler på folk i Canada, som har tjent flere hundrede tusinde kroner på at lække en film «

ORDFORKLARING

Scenen: en lukket verden af digitalt pirateri, hvor man konkurrerer om at komme først med kopier af nye produkter. Fra det engelske "The Scene".

Warez-scenen: den del af miljøet, der beskæftiger sig med spil, computerprogrammer, film og musik. Warez er slang for "software".

Antipiratgruppen: sammenslutning af musik- og filmbranchen, der bekæmper ulovlig kopiering og distribuering af film og musik.

Ftp: fildelingsmetode, som giver gruppe-medlemme adgang til en fælles ftp-server installeret på en værtscomputer.

Torrent-sites: hjemmesider som The Pirate Bay eller Mininova, hvor man deler filer.

BitTorrent: fildelingsmetode, hvor man henter data uden at belaste én central server, men henter filerne fra mange computere på én gang.